

کتاب جاز (پیدایش و سبک‌شناسی)

نیوشا بقراطی

نشر شیرازه، ۱۳۸۴

وی سپس به پیشگامان جاز اشاره می‌کند، کسانی که حداقل در تکنیک نوازندگی این سبک را ارتقای بسیار دادند. هنرمندانی چون مانوئل پرز، جان رابیشو، بادی بولدن، فردی کپارد، کیدی اوری. در این میان بادی بولدن از معروفیت بیشتری برخوردار است، کسی که در تاریخ جاز لقب سلطان گرفت.

وی حتی یک نت هم نمی‌توانست بخواند، اما تکنیک نوازندگی فوق‌العاده‌ای داشت و اولین کسی بود که اصلی‌ترین درون‌مایه‌های «جاز کلاسیک» را به‌طور روشن در موسیقی اش متبلور کرد. بعدها جاز از زادگاه راستین این موسیقی یعنی نیواورلئان فراتر رفت و در سراسر آمریکا رواج یافت. سبک این موسیقی بعد از دهه‌ی بیست کاملاً به یک موسیقی پویا و آکادمیک تبدیل شد و از فرم عامیانه‌اش به مفهوم خیابانی بودن فاصله گرفت و در پی آن سبک‌های مختلفی با ریشه‌ی جاز به وجود آمدند. بقراطی ۲۱ سبک را برشمرده، خوانندگان و نوازندگان مهم آن را معرفی و ویژگی‌های هر یک را توضیح داده است. در بخش سبک‌شناسی، با اشاره‌ای گذرا به تاریخ جاز، به بررسی جاز آوازین، رگتایم، نیواورلئان جاز، کلاسیک جاز، تقاطع جاز - بلوز، پیانو بلوز و... پرداخته است.

در انتها جدول موزیسین‌های هر سبک را با تفکیک‌سازهای‌شان گنجانده و کتاب را با عکس‌هایی از بزرگان این سبک به پایان برده است.

برای پیشرفت بعدی موسیقی جاز در ایران نیاز مبرمی به آموزش وجود دارد «یعنی یک سیستم آموزشی ملهم از تدریس هارمونی، تاریخ، ریتم، سازشناسی، نقد و ترکیب بدنه بداهه‌نوازی جاز و تلاش برای ایجاد گروه‌های تدریس جاز در دانشگاه‌های ایران منجر به گشایش بعدی این پدیده در ایران می‌شود.»

کتاب جاز تلاش می‌کند سبک‌های این موسیقی را ارائه دهد. از ریشه‌هایش شروع کرده و به بیش از ۲۰ سبک موسیقی جاز، تفاوت آنها و سرآمدان آن پرداخته شده است.

اینکه ریشه موسیقی جاز برگرفته از سنت‌های آمیخته شده با موسیقی قبیله‌ای منطقه‌ی آفریقای غربی است. هم‌چنین تاریخچه‌ی سیاسی، اجتماعی و اقتصادی مناطق، نوع فرهنگ و موسیقی و قوانینی که به‌طور مستقیم بر شکل‌گیری و به وجود آمدن جاز داشته، مورد توجه قرار گرفته است و اینکه ترانه‌های کار در الگوسازی جاز نقشی اساسی داشته است و در واقع ترانه‌ها به نوعی آزادسازی درونی برشمرده می‌شد.

بقراطی سپس به چگونگی به وجود آمدن سبک بلوز - که از زیربناهای پایه‌ای جاز و ژانر متمایزی از موسیقی عامیانه سیاهان امریکاست - و ویژگی‌های این موسیقی می‌پردازد.

مؤلف به عوامل تعیین‌کننده و مؤثر در شکل‌گیری جاز اشاره می‌کند، عواملی که حتی برای مخاطبان اسیر دیگر سبک‌ها نیز جالب است.